

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	6421203838
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6421203838.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Valentovej a členov senátu JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Andrey Dudášovej v právnej veci navrhovateľiek 1/ Ing. P. A., narodenej XX. B. XXXX, J. nad I., O. V. XXX/XX, 2/ A. A., narodenej XX. M. XXXX, J. nad I., O. V. XXX/XX, 3/ Ing. A. A., narodenej XX. U. XXXX, J. nad I., O. V. XXX/XX, právne zastúpených JUDr. Marekom Šabíkom, Topoľčany, Moyzesova 585/2, za účasti 1/ E. C., narodeného XX. M. XXXX, K. A. XXX, právne zastúpeného JUDr. Ľubomírom Ivanom, Zvolen, Námestie SNP 41, 2/ M. V., narodenej XX. Q. XXXX, K. A. XXX, 3/ M. P., narodeného XX. B. XXXX, L., G. E. XXXX/XX, zastúpeného opatrovníčkou B. M., narodenej XX. A. XXXX, L., M. XX, 4/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8 a 5/ Slovenského pozemkového fondu, Bratislava, Búdkova 36, o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod č. k. 9Výd/1/2021-95, o dovolaní navrhovateľiek 1/ až 3/ proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 16. augusta 2023 č. k. 15Co/27/2023-156, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Ž i a d e n z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 03. novembra 2022 č. k. 9Výd/1/2021 - 95 návrh navrhovateľiek 1/ až 3/ na začatie konania o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zamietol (výrok I.) a účastníkov 1/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

1.1. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľky 1/ až 3/ doručili dňa 17. decembra 2021 súdu prvej inštancie návrh na začatie konania o potvrdení vlastníckeho práva k novovytvorenej parcele č. XXX/X, ktorá vznikla na základe Geometrického plánu č. XXXXXXXX-XXXXXXX na oddelenie pozemkov par č. XXX/X-X a XXX/X, vyhotovený dňa 29. novembra 2021 M. I. (vyhotoviteľ Geodetické služby, s. r. o.), autorizačne overený dňa 29. novembra 2021 Ing. K. M.

a úradne overený dňa 07. decembra 2021 Ing. T. A. (ďalej len „geometrický plán“), oddelením od parcely č. XXX, reg. „C“ o výmere 979 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie zapísanej na LV č. XXX kat. úz. K. A. ku dňu 13. apríla 1993 v prospech navrhovateľky 1/ spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/4 k celku a navrhovateľka 3/ spoluvlastnícky podiel 1/4 k celku k nehnuteľnosti novovytvorenej parcele č. XXX/X, ktorá vznikla na základe geometrického plánu na oddelene pozemkov par. č. XXX/X-X a XXX/X, oddelením od parcely č. XXX, reg. „C“ o výmere 979 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie zapísanej na LV č. XXX kat. úz. K. A., ku dňu 04. júna 2020 v prospech navrhovateľky 2/ a vlastnícke práva k nehnuteľnosti - novovytvorenej parcele č. XXX/X, ktorá vznikla na základe geometrického plánu č. na oddelenie pozemkov par. č. XXX/X-X a XXX/X, oddelením od parcely XXX, reg. „C“ o výmere 979 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, zapísanej na LV č. XXX kat. úz. K. A., ku dňu 30. novembra 2015 v prospech navrhovateľky 1/.

1.2. Súd prvej inštancie vydal dňa 18. februára 2022 vyzývacie uznesenie č. k. 9Vyd/1/2021-52, ktorým vyzval oprávnené osoby na uplatnenie námietok proti vydaniu uznesenia o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré v návrhu špecifikovali navrhovateľky 1/ až 3/.

1.3. Súd prvej inštancie, aplikujúc ustanovenia § 359c ods. 1 až 3, § 359f ods. 1 až 4, § 359g ods. 1 až 3, § 359h ods. 1 až 4, § 359i písm. 1 až 3 zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), rozhodol tak, že návrh navrhovateľiek 1/ až 3/ zamietol. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie konštatoval, že medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol, či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdaci titul. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí alebo, že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva. Súd prvej inštancie považoval námietky vznesené účastníkom 1/ za dôvodné, keďže tento opísal skutočnosti, ktoré osvedčujú, že jeho vlastnícke právo môže byť vydržaním dotknuté a uviedol skutočnosti, ktoré vyvracajú, že navrhovateľky 1/ až 3/ splnili predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, najmä spochybňuje ich dobromyseľnosť. Navrhovateľky 1/ až 3/ akceptovali stav veci taký aký je a neskúmali správnosť uloženia oplotenia s hranicami pozemkov tak, ako tieto existujú v stave právom. V tejto spojitosti súd prvej inštancie uviedol, že dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorý vlastníctvo nenadobudol.

1.4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 55 CMP, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Generálna klauzula formulovaná v § 52 CMP vychádza z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Touto formuláciou sa okrem iného zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa. Súd prvej inštancie v tomto prípade vyhodnotil námietky účastníka 1/ ako dôvodné a návrh navrhovateľiek 1/ až 3/ zamietol v zmysle § 359i ods. 1 CMP. Na základe uvedeného súd prvej inštancie účastníkovi 1/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 16. augusta 2023 č. k. 15Co/27/2023-156 uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil (výrok I), uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.) a zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania odvolacieho konania (výrok III.).

2.1. Navrhovateľky 1/ až 3/ v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nijako nevysporiadal s dôkazmi, ktoré predložili a návrh zamietol na základe nepodložených tvrdení účastníka 1/. Poukázali na listinné dôkazy, ktoré predložili k návrhu. Uviedli, že súd prvej inštancie mal v prvej časti konania za preukázané, že splnili podmienky vydržania, a preto vydal vyzývacie uznesenie a návrh na potvrdenie vydržania hneď zamietol. Podľa názoru navrhovateľiek tieto osvedčili, že splnili predpoklady na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Výtýkali súdu prvej inštancie, že účastník 1/ svoje námietky nepodložil jediným dôkazom, ktorý by vyvracal alebo spochybňoval tvrdenia a dôkazy, ktoré predložili. Navrhovateľky 1/ až 3/ boli toho názoru, že prvoinštančný súd im znemožnil konfrontovať nepodložené tvrdenia a právnu argumentáciu účastníka 1/, čím im znemožnil výkon ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na

spravodlivý proces.

2.2. K uvedenému odvolací súd v odôvodnení uznesenia konštatoval, že podľa CMP pozostáva konanie o potvrdení vydržania z dvoch fáz; účelom prvej fázy je zisťovanie, či navrhovateľ osvedčil splnenie predpokladov vydržania. Nevyžaduje sa ich bezpodmienečné splnenie, postačuje vyššia miera pravdepodobnosti, že predpoklady pre vydržanie boli splnené. Nakoľko ide o mimosporové konanie, uplatňuje sa vyhľadávacia zásada (na rozdiel od zásady kontradiktórnosti podľa CSP), súd tak môže vykonať šetrenia potrebné na overenie správnosti tvrdení navrhovateľa alebo ho môže vyzvať na označenie ďalších dôkazov preukazujúcich splnenie predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Prvá fáza konania o potvrdení vydržania končí buď rozhodnutím o zamietnutí vydržania, ak súd dospeje k záveru, že nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia, alebo vydaním vyzývacieho uznesenia; toto súd vydá v prípade, že navrhovateľ osvedčí splnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním. Vydaním vyzývacieho uznesenia začína druhá fáza konania; uvedené zabezpečuje publicitu informácie o takomto konaní a umožňuje dotknutým osobám uplatňovať zákonné prostriedky určené na ochranu ich práv a oprávnených záujmov. Vyzývacím uznesením súd vyzýva na uplatnenie námietok proti vydaniu uznesenia o potvrdení vydržania v lehote nie kratšej ako šesť mesiacov, ktorá začína plynúť odo dňa zverejnenia vyzývacieho uznesenia v Obchodnom vestníku. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie návrh navrhovateľiek 1/ až 3/ zamietol až v rámci druhej fázy konania, keď boli zo strany účastníka 1/ podané námietky po doručení vyzývacieho uznesenia. Súd prvej inštancie posúdil predmetné námietky ako dôvodné, a preto návrh navrhovateľiek 1/ až 3/ na začatie konania o potvrdení vydržania podľa § 359i ods. 1 CMP zamietol. Odvolací súd preskúmaním odvolaním napadnutého uznesenia, procesného postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ale aj dôvodov a námietok, ktoré navrhovateľky uviedli vo svojom odvolaní vo vzťahu k rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku I. vecne správne, a preto ho v súlade s § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Samotná skutočnosť, že súd prvej inštancie vydal vyzývacie uznesenie automaticky neznamená, že návrh musí byť dôvodný. Súd prvej inštancie mal v rámci prvej fázy na základe tvrdení navrhovateľiek 1/ až 3/ a nimi predložených dôkazov za dostatočne osvedčené splnenie predpokladov na vydržanie nehnuteľností vytvorených na základe nimi predloženého geometrického plánu. Uvedené skutočnosti osvedčili okrem iného aj predloženými dôkazmi o nadobúdacích tituloch, a taktiež písomnými vyhláseniami od p. B. J. a p. M. R.. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie vydal vyzývacie uznesenie, pričom z námietok predložených účastníkom 1/ vyplýva, že tento považuje návrh navrhovateľiek na vydanie uznesenia o vydržaní vlastníckeho práva za útok na jeho vlastnícke právo. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že predmetom konania bol návrh navrhovateľiek a vydržanie vlastníckeho práva k nimi špecifikovaným novovytvoreným parcelám (predovšetkým parcely registra C KN č. XXX/X-X, ktoré vznikli oddelením od parcely registra C KN č. XXX), a to z dôvodu, aby zosúladiли reálny užívací stav, na základe hranice upravenej oplotením so stavom právnym, pričom účastník 1/ spochybnil ich vlastnícke právo, a to existenciou jeho vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam z dôvodu nesprávne určenej hranice susediacich pozemkov. Z uvedeného je tak zrejmé, že existuje v danej veci spor, kde voči sebe stoja dve hodnotovo rovnaké ústavou garantované vlastnícke práva navrhovateľiek 1/ až 3/ a účastníka 1/ ako podielového spoluvlastníka parcely registra C KN č. XXX, ktorého podielové spoluvlastníctvo by mohlo byť vydaním uznesenia o vydržaní dotknuté. Účastník 1/ osvedčil to, že je podielovým spoluvlastníkom parcely registra C KN č. XXX, z ktorej parcely má byť časť oddelená a majú vzniknúť parcely registra C KN č. XXX/X-X, ktoré by nadobudli do svojho výlučného resp. podielového spoluvlastníctva navrhovateľky, ktoré tieto užívajú na základe hranice určenej oplotením od nadobudnutia ich vlastníckeho práva, a ktoré boli rovnako v užívaní ich právnych predchodcov. Navrhovateľky 1/ až 3/ uvedenú skutočnosť nespochybnili, pričom samotným podnetom na podanie ich návrhu bolo zistenie, že na základe vytyčovacieho náčrtu, by mala byť posunutá hranica ich pozemku aj na úkor účastníka 1/, ktorý je podielovým spoluvlastníkom susediaceho pozemku parcely registra C KN č. XXX. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené dodal, že účelom konania o potvrdení vydržania je predovšetkým zosúladiť skutočný stav so stavom právnym najmä v prípadoch, kedy nedošlo k riadnemu zápisu vlastníckeho práva resp. nesprávneho zápisu vlastníka, pričom sú splnené všetky zákonné predpoklady pre vydržanie vlastníckeho práva (spôsobilý predmet držby, dobromyseľnosť a zákonom stanovená vydržacia doba). V danom prípade považoval odvolací súd za zrejmé, že existuje spor o vlastnícke právo, ktoré je potrebné riešiť podaním, či už žaloby o určenie

vlastníckeho práva, alebo vydanie veci, pričom konanie o potvrdení vydržania nemôže byť v takomto prípade prostriedkom pre riešenie tejto situácie.

2.3. Vo vzťahu k námietke o nevykonaní dokazovania a nariadeniu pojednávania odvolací súd uviedol, že nebolo potrebné, aby sa súd prvej inštancie bližšie vysporiadal s predloženými dôkazmi, či doplnil dokazovanie z úradnej moci, keďže bolo osvedčené, že vydaním rozhodnutia o vydržaní vlastníctva by boli vecné práva účastníka 1/ vydržaním dotknuté. Taktiež podľa mienky odvolacieho súdu nebolo potrebné ani nariadiť za týmto účelom pojednávanie, keďže samotný CMP v tomto type konaní upravuje len možnosť (nie povinnosť) nariadiť pojednávanie, a to len v prípade potreby ďalšieho šetrenia na overenie skutočností podaných v námietkach. Nakoľko rozhodnutím o vydržaní by bolo dotknuté spoluvlastnícke právo účastníka 1/ k nehnuteľnosti parcele registra C KN č. XXX, ktorý osvedčil túto skutočnosť, keďže je sporná hranica medzi susediacimi nehnuteľnosťami, súd prvej inštancie rozhodol podľa odvolacieho súdu vecne správne o zamietnutí návrhu navrhovateľiek, pričom jeho záver dobromyseľnosti bol predčasný. Námietka navrhovateľiek o nedoručení vyjadrenia účastníka 5/ zo dňa 06. apríla 2022 podľa odvolacieho súdu nebola dôvodná, keďže z obsahu spisu vyplývalo, že toto bolo zaslané zvyšným účastníkom konania (č. l. 74 spisu), pričom právnomu zástupcovi navrhovateľiek bolo predmetné vyjadrenie doručené dňa 31. januára 2023. Odvolací súd v tejto spojitosti doplnil, že napriek uvedenému, by ani prípadné nedoručenie tohto vyjadrenia nemalo žiaden vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu, keďže z obsahu predmetného vyjadrenia účastníka 5/ vyplývalo len to, že vzhľadom k tomu, že nezastupuje známych vlastníkov, tak sa k meritu veci nechcel vyjadrovať. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. v zmysle § 389 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

2.4. Navrhovateľky v odvolaní namietali aj závislý výrok o trovách konania. Odvolací súd v tomto smere vzhliadol dôvodnosť podaného odvolania v tejto časti, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto rozsahu zmenil a rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. V tejto súvislosti poukázal odvolací súd na ustanovenie § 52 CMP, ktoré upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd podľa § 57 CMP len na návrh oprávneného účastníka. Všeobecné pravidlo, podľa ktorého si každý z účastníkov platí trovy konania sám a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka, je prelomené len v dvoch prípadoch. V prvom prípade náhradu trov konania možno priznať, ak to ustanovuje zákon (§ 53 CMP) a v druhom prípade vo všetkých konaniach podľa CMP, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 CMP). Zároveň, ak súd rozhodne o priznaní náhrady trov konania je povinný v meritórnom rozhodnutí rozhodnúť aj o výške trov konania nie len o nároku (§ 58 CMP). Ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 53 alebo § 55 CMP, súd v meritórnom rozhodnutí rozhodne o trovách tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v danej veci nesprávne prelomil generálnu klauzulu uplatňujúcu sa v konaniach podľa CMP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd poukázal na to, že aplikácia § 55 CMP je výnimočná a prichádza do úvahy len za predpokladu, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Pri hodnotení kritéria, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, možno prihliadať napr. k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov, tiež na okolnosti, ktoré predchádzali konaniu, na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde, celkový postoj účastníkov v priebehu konania a pod. Odvolací súd zdôraznil potrebu preukázateľnosti skutkových okolností, v ktorých sa vidí naplnenie dôvodu pre priznanie náhrady trov konania, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. V danom prípade nebola v konaní preukázaná žiadna z uvedených okolností, pričom samotná skutočnosť, že námietky účastníka 1/ boli dôvodné, nepredstavujú okolnosti, kvôli ktorým by malo byť spravodlivé mu priznať nárok na náhradu trov konania.

2.5. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. O trovách odvolacieho konania odvolací súd tak rozhodol v súlade s § 52 CMP.

3. Navrhovateľky 1/ až 3/ (ďalej aj ako „dovolatelky“) podali voči rozhodnutiu odvolacieho súdu v celom rozsahu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. V súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľky uviedli, že sú toho názoru, že postupom odvolacieho súdu došlo k upieraniu spravodlivosti, tzv. *denegatio iustitiae*, tiež k porušeniu povinnosti princípu rovnosti zbraní, k porušeniu procesných ustanovení o doručovaní podaní stranám, k porušeniu povinnosti súdu zisťovať skutočný stav veci, k porušeniu zásady materiálnej pravdy, k porušeniu vyšetrovacieho princípu v mimosporovom konaní a k porušeniu náležitostí a preskúmateľnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Za najzávažnejší nedostatok dovolateľky označili to, že nastalo faktické upieranie spravodlivosti zamietnutím návrhu bez vykonaného dokazovania len na základe tvrdení účastníka 1/ v námietkach. Rovnako ako v odvolaní, aj v dovolaní dovolateľky uviedli, že k návrhu na potvrdenie vydržania predložili množstvo dôkazov preukazujúcich splnenie predpokladov vydržania nehnuteľností dovolateľkami (ďalej uviedli ich výpočet). Ako uviedli už v odvolaní, na základe vydania vyzývacieho uznesenia súdom prvej inštancie, aj v dovolaní mali dovolateľky za to, že súd prvej inštancie mal v prvom štádiu konania za osvedčené, že dovolateľky splnili predpoklady vydržania. Námietky účastníka 1/ boli podľa dovolateľiek len všeobecnými tvrdeniami o tom, že neboli splnené podmienky vydržania s odkazom na všeobecnú rozhodovaciu činnosť bez akéhokoľvek napojenia na spomenuté dôkazy predložené dovolateľkami, s ktorými sa podľa mienky dovolateľiek súd prvej inštancie nijako nevysporiadal, nevyhodnotil ich, svoje úvahy nezdôvodnil v odôvodnení rozhodnutia, nijako nezdôvodnil, prečo sa priklonil k tvrdeniam účastníka 1/ a stroho zamietol návrh bez porovnania a vyhodnotenia dôkazov, čím podľa dovolateľiek už súd prvej inštancie pristúpil k upretiu spravodlivosti a fakticky zamietol návrh bez reálneho rozhodovania o ňom. S týmto postupom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil argumentáciou uvedenou v rámci odseku 21 jeho rozhodnutia (v tomto rozhodnutí je predmetná argumentácia uvedená v odseku 2.1.), z ktorej podľa dovolateľiek výslovne vyplýva *denegatio iustitiae*. Takáto argumentácia je podľa dovolateľiek neudržateľná, pretože týmto vlastne odvolací súd tvrdí, že dovolateľky majú podať v tej istej veci, s tými istými dôkazmi a s tými istými stranami sporu novú žalobu na iniciovanie nového konania, dokonca na ten istý príslušný súd a to s jediným rozdielom, že táto žaloba bude inak označená. Táto argumentácia podľa dovolateľiek spôsobuje aj zmätočnosť, právnu neistotu a hlavne nepredvídateľnosť postupu súdu pre navrhovateľa, keďže ten pred podaním návrhu na potvrdenie vydržania alebo žaloby nemá ako s istotou predvídať, či nejaká osoba z účastníkov (ne)podá námietky. Takýto navrhovateľ nevie dopredu určiť, či jeho konanie bude mať sporový alebo nespоровý charakter v dôsledku čoho sa dostáva do pozície právnej neistoty, kde procesná (nie materiálna) úspešnosť návrhu/ žaloby závisí od okolností, ktoré navrhovateľ nemá možnosť ovplyvniť a predvídať. Ak by dovolateľky namiesto konania o potvrdení vydržania žalovali určenie vlastníckeho práva, riskovali by tým zamietnutie žaloby pre nepreukázanie naliehavého právneho záujmu, pretože v danom čase by existovalo osobitné konanie o potvrdení vydržania, ktoré aj v zmysle zásady *lex specialis derogat legi generali* má prednosť pred všeobecnou úpravou. Opätovne by boli dovolateľky v právnej neistote, pretože pravdepodobnou argumentáciou účastníka 1/ v žalobe o určení by mohlo byť to, že dovolateľky ako žalobkyne neustáli naliehavý právny záujem, pretože mali využiť špeciálne konanie podľa CMP. Opätovne by sa tak vytvorila právna neistota, ktorá nemôže byť súdom akceptovaná. Porušenie práva na spravodlivý proces identifikovali dovolateľky aj v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu. V tejto súvislosti v odvolaní citovali dôvodovú správu k § 359i CMP, z ktorej jednoznačne vyplýva, že za odôvodnené námietky možno považovať len tie, v ktorých boli preukázané skutočnosti a tvrdenia, ktoré vylučujú navrhovateľove nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Tento výklad podľa dovolateľiek odvolací súd nemal prehliadať, mal k nej zaujať stanovisko, vysvetliť prečo sa odklonil od právneho názoru zákonodarcu. Rovnako sa podľa mienky dovolateľiek odvolací súd nevysporiadal ani so žiadnym z predostretých argumentov v prospech nezamietnutia návrhu, alebo pokračovania v konaní a vykonaní dokazovania. Rozpor v postupe odvolacieho súdu s právnou teóriou v uvedenej problematike dovolateľky v dovolaní podporili odkazom na článok Konanie o potvrdení vydržania - návrh na začatie konania 3. časť, publikovanom v *Bulletine Slovenskej advokácie* č. 6/2021, autorky JUDr. Svetlana Ficová, CSc. a Mgr. Tamara Čipková, PhD., podľa ktorého je zrejmé, že súd mal pristúpiť k vykonaniu dokazovania a nie len k strohému a prísne formálnemu zamietnutiu návrhu, čím sám súd spôsobil uvedené upieranie spravodlivosti. Tým, že odvolací súd favorizoval nepodložené tvrdenia účastníka 1/ napriek existencii predložených dôkazov dovolateľkami, došlo podľa týchto aj k porušeniu zásady rovnosti zbraní v ich neprospech. Porušené boli podľa dovolateľiek aj ustanovenia o doručovaní, nakoľko navrhovateľkám nebolo v rámci konania pred súdom prvej inštancie doručené vyjadrenie účastníka 5/ zo dňa 06. apríla 2022 a dozvedeli sa o

ňom až po podaní odvolania dňom 31. januára 2023. Odvolací súd uviedol, že vyjadrenie bolo doručené dodatočne a obsah podľa názoru súdu nebol právne významný, avšak toto posúdenie o významnosti obsahu vyjadrenia účastníka konania k návrhu nemôže byť na súde. Je vecou strany, ktorej malo byť vyjadrenie doručené, aby k vyjadreniu zaujala postoj a sama si zhodnotila, či ho považuje obsahovo významné alebo nie.

3.2. Vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľky sformulovali nasledovné otázky: 1. či má odvolací súd v prípade podania námietok účastníka pristúpiť k zamietnutiu celého návrhu bez vykonania dokazovania za súčasného odkázania navrhovateľa na podanie iného typu žaloby (Dovolateľky považujú takéto právne posúdenie za nesprávne), alebo 2. či má odvolací súd (resp. aj súd prvého stupňa) povinnosť vec prejednať, vykonať dokazovanie, vyhodnotiť doručené námietky formálne aj obsahovo, aby mohol vec spravodlivo rozhodnúť, či už zamietnutím návrhu, alebo potvrdením vydržania (Dovolateľky považujú takéto právne posúdenie za správne). Dovolateľky sa v dovolaní osobitne venovali dôvodom, prečo by súd mal nesporné konanie „preklopiť“ do sporového konania, mal by vykonať riadne dokazovanie a nemal by pristúpiť k upieraniu spravodlivosti a zamietnutiu návrhu už len na základe nesúhlasu a námietky účastníka bez toho, aby jednotlivé dôkazy vyhodnotil, porovnal a následne aby sa v odôvodnení rozhodnutia so svojimi úvahami pri hodnotení dôkazov vysporiadal. Rozhodnutie dovolacieho súdu v tejto veci a konkrétne vyriešenie tejto situácie môže podľa ich názoru viesť k odstráneniu spornosti postupu všeobecných súdov v porovnaní s názormi právnej teórie a výkladom zákonodarcu. Vzhľadom na uvedené sú dovolateľky presvedčené, že je naplnený aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. V závere dovolateľky navrhli, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, eventuálne, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Účastník 1/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľiek 1/ až 3/ uviedol, že podľa jeho názoru sú rozhodnutia a postup súdov oboch inšancií zákonné, odôvodnené a súladné s platným právnym rámcom, s doterajšou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, zatiaľ čo dovolanie dovolateľiek podľa neho nespĺňa základné podmienky prípustnosti a argumentácia dovolateľiek trpí vadami spočívajúcimi v základnom nepochopení skúmanej problematiky, procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní o potvrdení vydržania podľa CMP a tiež inštitútu námietok v takomto konaní. K vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľkami v dovolaní účastník 1/ uviedol, že za vadu rozhodnutia nie je možné označiť len skutočnosť, že ním nebolo vyhovieť návrhu (alebo odvolaniu) navrhovateľiek. Zopakoval tiež, že nie je možné si zamieňať vydanie vyzývacieho uznesenia na podanie námietok proti potvrdeniu vydržania a nejakú formu „sľubu“ súdu, že vydržanie aj potvrdí. Vo svojom vyjadrení k dovolaniu účastník uviedol, že navrhovateľky poukazujú na to, že jeho námietky neboli podložené žiadnymi dôkazmi, pričom opomínali a opätovne opomínajú reflektovať na skutočnosť, že ony sú tie, ktoré musia svoju dobromyseľnosť pri návrhu na potvrdenie vydržania preukázať. K vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľkami v dovolaní účastník 1/ uviedol, že dovolateľky nepreukázali skutočnosť, že prejednáváná otázka ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená a preto ani tento dovolací dôvod nie je možné akceptovať ako prijateľný. Účastník 1/ má vzhľadom na uvedené za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu sú vecne správne a dovolanie je neprípustné (ak je prípustné, tak je nedôvodné) a navrhol dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť a priznať mu voči navrhovateľkám nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníci zastúpení v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

6. Konanie o potvrdení vydržania je od 01. mája 2021 upravené Civilným mimosporovým poriadkom. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahuje vo všeobecnej časti osobitné ustanovenia o dovolaní, ktoré sa však netýkajú konania o potvrdení vydržania. Keďže ustanovenia § 359a až § 359k druhej časti CMP neobsahujú osobitné ustanovenia o dovolaní, aj pre konanie o vydržaní platí vzájomný vzťah medzi CMP

a CSP upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Posudzovanie prípustnosti dovolania vo veciach potvrdenia vydržania je preto potrebné posudzovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

7. I za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani sebou samým) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (tu porovnaj napríklad 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

8. Zhora naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť (úspešne) dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Špecifikom dovolania v prejednávanej veci bolo, že napriek jeho založeniu na oboch zákonom poznaných dovolacích dôvodoch (tzv. zmätočnosť aj nesprávne právne posúdenie veci) a v rámci nich tiež dvoch dôvodoch prípustnosti dovolania (postup súdu na ujmu práva strany sporu na spravodlivý proces, okrem ktorého tu bola i požiadavka na odpoveď na otázku procesnoprávneho charakteru) mali oba uplatnené dovolacie dôvody aj dôvody prípustnosti dovolania charakter tzv. spojených nádob. To zjednodušene znamená, že podstata dovolania bola založená na otázke vecnej prejednatel'nosti návrhov v konaniach o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, akým je i návrh v posudzovanom prípade, na nariadenom pojednávaní, teda v podstatnom na otázke ne/povinnosti súdu v tomto osobitnom nespоровom konaní podľa CMP iniciovanom návrhom, ktorého priamym predmetom je požiadavka na potvrdenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, ne/nariadiť pojednávanie, na ktorom súd návrh prejedná a vykoná dokazovanie za prítomnosti účastníkov konania. V takomto prípade, v ktorom na jednej strane stojí právo na spravodlivý proces, a na druhej otázka ne/povinnosti prejednať vec na pojednávaní, na ktorom sa vykoná dokazovanie, logicky vyžaduje potrebu argumentovať komplexnejšie (než adresne vo vzťahu ku konkrétnej namietanej vade).

12. Jadrom dovolacej argumentácie (zmätočnosti aj nesprávne právneho posúdenia veci) bolo vytýkanie nižším súdom porušenie povinnosti zisťovať skutočný stav veci, nerešpektovanie zásady materiálnej pravdy, vyšetrovacieho princípu v mimosporovom konaní, nariadenia pojednávania, na ktorom súd vykoná dokazovanie a porušenie náležitostí a preskúmateľnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Za najzávažnejší nedostatok dovolateľky označili faktické upretie spravodlivosti zamietnutím návrhu bez vykonaného dokazovania na pojednávaní len na základe tvrdení účastníka 1/ v námietkach.

13. Dovolací súd v danej súvislosti primárne poukazuje na to, že konanie o potvrdení vydržania v zmysle § 359a CMP je konanie s procesným postupom odlišným od sporového konania vo veci určenia vlastníckeho práva, kde má súd (a aj strany sporu) k dispozícii väčší priestor a procesné prostriedky potrebné na zisťovanie skutkového stavu veci. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 68/2021 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 01. mája 2021 zmenil a doplnil Civilný mimosporový poriadok práve o

ustanovenia upravujúce konanie o potvrdení vydržania, je uvedené konanie pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania. V konaní o potvrdení vydržania súd v zásade nenariaďuje pojednávanie, nevykonáva plnohodnotné dokazovanie, ale skúma osvedčenie relevantných skutočností navrhovateľom. Súd vydá vyzývacie uznesenie podľa § 359f CMP ak vo fáze skúmania návrhu na začatie konania a dôkazných prostriedkov pripojených navrhovateľom za účelom osvedčenia relevantných skutočností dospeje k záveru, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako pravdepodobné, čo však nevylučuje, že práve na základe podaných námietok dotknutých osôb vymenovaných v § 359h CMP dôjde k vážnym pochybnostiam o uplatnenom nároku s následkom zamietnutia návrhu podľa § 359i ods. 1 CMP. Navrhovateľ domáhajúci sa vydania potvrdenia vydržania v takom prípade nemôže namietať odmietnutie prístupu k súdu, pretože má možnosť (ako správne uviedol už odvolací súd) domáhať sa svojho nároku inými procesnoprávnymi prostriedkami v rámci sporového konania (napr. žalobou o určenie vlastníctva).

14. Je tomu tak preto, že v konaní o potvrdení vydržania podľa § 359a CMP sa predpokladá jednoznačné a hodnoverné osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Preto ak súdy nižších inšancií dospeli k záveru, že táto podmienka splnená nebola, pretože účastník 1/ spochybnil vlastnícke právo navrhovateľiek k dotknutej nehnuteľnosti, a to existenciou vlastníctva k nej a namietaním nesprávne určenej hranice susediacich pozemkov, z čoho vyplýva existencia sporu v danej veci, kde voči sebe stoja dve hodnotovo rovnaké ústavou garantované vlastnícke práva navrhovateľiek a účastníka 1/, ktorý osvedčil, že je podielovým spoluvlastníkom parcely, z ktorej má byť časť oddelená v prospech navrhovateľiek titulom jej vydržania, ktorú časť navrhovateľky na základe hranice určenej oplotením síce užívajú, ale účastník 1/ spochybňuje ich dobromyseľnosť, ktorá podľa súdu prvej inšancie musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorý vlastníctvo nenadobudol, nemali inú možnosť, ako návrh navrhovateľiek v nesporovom konaní zamietnuť.

15. Najvyšší súd, i keď uvedomujúc si, že ide o mimosporové konanie podľa ustanovení CMP, s uplatňovaním vyšetrovacieho princípu, práve vzhľadom na špecifickosť tohto konania (pozri bod 13.) zdôrazňuje, že je to v prvom rade povinnosť navrhovateľiek hodnoverne osvedčiť nimi tvrdené nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Hoci súd v zmysle § 359e CMP môže sám vykonať potrebné šetrenia na overenie správnosti tvrdení navrhovateľiek alebo môže vyzvať navrhovateľky, aby označili ďalšie dôkazy na preukázanie skutočností, z ktorých vyplýva, že splnili predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, aktivita súdu nemá nahrádzať procesnú aktivitu a procesnú zodpovednosť navrhovateľiek. Z formulácie zákonného ustanovenia je jasné, že ide o možnosť a nie o povinnosť súdu, pričom je na úvahe súdu, aký postup zvolí.

16. Podľa § 359d ods. 2 CMP návrh na začatie konania o potvrdení vydržania musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podania opísanie skutočností, z ktorých vyplýva, že navrhovateľ splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností a označenie dňa, keď navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Skutočnosti podľa prvej vety musí navrhovateľ osvedčiť.

17. Napriek skutočnosti, že konanie o potvrdení vydržania je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku, ide o civilné konanie, ktoré je možné začať len na návrh a začatie konania ex offi sa nepripúšťa. Upravujú sa základné obligatórne náležitosti návrhu na začatie konania a rozsah bremena tvrdenia a dôkazného bremena navrhovateľa, keď navrhovateľ je povinný osvedčiť (preukázať relevantnými, zväčša listinnými dôkazmi) skutočnosti, z ktorých vyplýva, že splnil zákonom ustanovené hmotnoprávne podmienky vydržania, a teda že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Základným účelom a cieľom právnej úpravy je zabezpečiť rýchle a efektívne posúdenie splnenia hmotnoprávnych podmienok vydržania navrhovateľa súdom na základe skutočností uvedených v návrhu na začatie konania a na základe najmä listinných dôkazov

preukazujúcich navrhovateľom tvrdené skutočnosti. Toto „predprípravné“ štádium má za cieľ vylúčiť z konania neodôvodnené a neopodstatnené návrhy na začatie konania o potvrdení vydržania, pri ktorých je jednoznačne zrejmé, že k vydržaniu nedošlo, a súčasne nezaťažovať ostatných účastníkov konania (ich účasť v tomto štádiu konania nie je potrebná a preto sa nevyžaduje).

18. Dovolateľky v dovolaní vytýkali, že aj keď súd pri vydávaní tzv. vyzývacieho uznesenia (§ 359f CMP) skúma splnenie podmienok pre potvrdenie vlastníctva vydržaním a dôjde k záveru o zamietnutí podaného návrhu, nedal účastníkom „absolútne žiadny priestor, aby sa k právnemu stavu, ktorí chcú dosiahnuť navrhovateľky vyjadrili, vzniesli námietky. K tomu dovolací súd udáva, vychádzajúc z osobitného charakteru a zmyslu konania o potvrdení vydržania (deklarovanie vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bez nariadenia pojednávania tak, aby bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva a súčasne zachovaný princíp právnej istoty) a vychádzajúc zo zákonodarcom uloženej povinnosti navrhovateľovi, ktorý iniciuje toto konanie, osvedčiť v návrhu skutočnosti, z ktorých vyplýva, že si splnil zákonom ustanovené hmotnoprávne podmienky vydržania, že uvedená právna úprava vyžaduje náležitú pozornosť a dôslednosť navrhovateľa už pri podávaní návrhu podľa § 359d CMP, z ktorého následne súd pri rozhodovaní (v spojení s dôkazmi k nemu pripojenými) vychádza.

19. V prejednávanej veci je zrejmé, že nižšie súdy si zabezpečili dostatok skutkových podkladov pre záver o neosvedčení návrhu navrhovateľiek v danom druhu konania, preto im nemožno vytýkať, že si nezabezpečili ešte ďalšie, navrhovateľkami namietané skutkové podklady, pretože k tejto možnosti všeobecný súd pristúpi len vtedy, ak je to nevyhnutné, a vzhľadom na okolnosti prípadu účelné. Z obsahu spisu je ale zrejmé, že súd prvej inštancie ani odvolací súd v prejednanom prípade na základe tvrdení navrhovateľiek, ktorým účastník 1/ oponoval námietkami, potrebu nariadiť pojednávanie nevzhliadli. Podľa nižších súdov navrhovateľky v žiadnom zo svojich podaní neuviedli tak špecifické (osobité) okolnosti, pre ktoré by vznikla potreba nariadiť pojednávanie. Aj podľa dovolacieho súdu v danom prípade nenastal žiadny relevantný dôvod pre posúdenie existencie takých výnimočných okolností, ktoré by mali byť v danom type konania prejednané na pojednávaní a dovolateľky ani v dovolaní takéto okolnosti riadne nešpecifikovali. Odvolací súd preto v tejto časti nepochybil ak pojednávanie nenariadil a ani v zmysle, že by protiprávne zasiahol do práva navrhovateľiek na spravodlivý proces. To, že navrhovateľky boli v predmetnom konaní v zmysle § 359a CMP neúspešné, nijako nelimituje dispozičné oprávnenie navrhovateľiek iniciovať sporové konanie vo veci samej, v rámci ktorého súd prvej inštancie už bude povinný nariadiť pojednávanie, na ktorom navrhovateľky môžu uplatniť procesné práva, ktoré sa v rámci konania o potvrdení vydržania neuplatňujú. Napokon na dispozičné oprávnenie navrhovateľiek iniciovať sporové konanie vo veci samej, v rámci ktorého súd prvej inštancie už bude povinný nariadiť pojednávanie, na ktorom vykoná dokazovanie, poukázal i odvolací súd.

20. Ani obava navrhovateľiek zo zamietnutia žaloby v sporovom konaní z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu pre možnosť domôcť sa žalovaného práva v nesporovom konaní o potvrdení vydržania nehnuteľnosti nie je vzhľadom na opísaný charakter predmetného konania dôvodná. Rovnako neobstojí požiadavka nesporové konanie „preklopiť“ do sporového konania a tým neupierať spravodlivosť zamietnutím návrhu na základe nesúhlasu a námietky účastníka bez toho, aby jednotlivé dôkazy súd vyhodnotil, porovnal a následne sa v odôvodnení rozhodnutia so svojimi úvahami pri hodnotení dôkazov vysporiadal. Je tomu tak pre diferenciáciu týchto druhov konaní s odlišnými špecifikami priamo zákonodarcom, ktoré sa prejavujú na základe charakteristiky základných procesných podmienok a inštitútov, ktoré vystihujú osobitné znaky týchto konaní predovšetkým s ohľadom na začatie konania, príslušnosť súdov, vymedzenie okruhu účastníkov konania, priebeh konania a na základe formy rozhodnutia.

21. Dovolací súd zosumarizujúc uvedené uzatvára, že nižšie súdy nepochybili ani v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov, keď dospeli k záveru o neosvedčení zákonom vyžadovaných podmienok vydržania vlastníckeho práva u navrhovateľiek v predmetnom mimosporovom konaní. Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním v spojení s uznesením súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 za

použitia § 234 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné. Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, súslednosti jeho jednotlivých častí a ich obsahová náplň zakladá jeho zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolatelia v dovolaní neuvádzajú nijaké relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií.

22. Vo vzťahu ku kontradiktórnosti je potrebné poukázať na to, že zákonné ustanovenia o povinnosti doručiť vyjadrenie ostatným účastníkom treba vnímať ako minimálne štandardy pri napĺňaní princípu kontradiktórnosti. To, že je súd povinný doručovať vyjadrenie aj nad rámec zákonnej úpravy, vyplýva zo samotnej podstaty spravodlivého procesu zásady kontradiktórnosti konania, ktorá na súdy kladie povinnosť byť ostrážitý pri jej napĺňaní, pričom súdy sa nemôžu obmedzovať len na medze zákonných príkazov (I. ÚS 155/2020).

23. Podľa dovolacieho súdu možnosť pripustiť nedoručenie bezobsažného vyjadrenia, akým je i podanie účastníka 5/ v danej veci, doručenia ktorého sa dovolateľky dovolaním domáhali, z ktorého vyplýva vzdanie sa práva zaujať stanovisko, nemôže znamenať voči navrhovateľkám narušenie princípu rovnosti zbraní, pretože nedoručenie takéhoto vyjadrenia nemôže mať žiaden vplyv na výsledok konania, a tým nemôže predstavovať ani porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Dovolací súd tu uprednostnil materiálne poňatie princípu kontradiktórnosti konania.

24. Pokiaľ ide o ostatné dovolacie námietky dovolací súd konštatuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 CSP („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd"). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

25. Hodnotenie dôkazov súdom je vecou jeho vnútorného presvedčenia z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, ako aj jeho logického myšlienkového postupu. Základné právo na súdnu ochranu garantované ústavou neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým návrhom účastníka konania (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. I. ÚS 8/96).

26. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd nezistil, že by postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva dovolateľiek na spravodlivý proces, ani že zistenie skutkového stavu by bolo prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť (porov. I. ÚS 6/2018), a ani že prijaté právne závery by boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že by z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývali (porov. I. ÚS 243/07). Podľa názoru dovolacieho súdu preto prijaté skutkové a právne závery oboch súdov nižšej inštancie možno považovať za logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem a nemožno im vyčítať takú svojvoľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť ich rozhodnutí.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, a nezistil ani nesprávne právne posúdenie podľa § 421 písm. b) CSP, preto dovolanie

dovolateľiek podľa § 448 CSP zamietol.

28. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.